

Alle dagplejere i Næstved Kommune har fået DGI certifikat

192 dagplejere i Næstved Kommune er nu DGI certificerede.

Dagplejen i Næstved er nu den kommune med flest idræts certificerede dagplejere i hele landet. Certificeringen er forløbet i en kampagne omkring de 0-3-årige børns leg og

bevægelse med logoet "Bevægelsesartister med ble på", som har strakt sig over en periode på 2 år. Dette er foregået i et nært samarbejde med DGI, som har stået for undervisning og certificering og hvor alle dagplejere samtidig har arbejdet med en fælles læreplan ift. krop og bevægelse. Derfor har alle børn i dagplejen i denne periode oplevet en masse sjove input, som på længere sigt kan styrke deres glæde ved deres egen krop og dens muligheder. Dette skaber evnen til lære og roen til at modtage de mange ting, der senere skal læres på rejsen frem til voksenlivet.

Baggrund

I 2015/16 arbejdede Dagplejen med sprog i kampagnen "sprogklog med ble på" denne kampagne havde til hensigt at forberede børnene til at få så stort et ordforråd, så de vil klare sig godt i skolen. Ved start til første klasse, skal et barn gerne have et ordforråd på 10.000 ord. Det kan vi hjælpe med til ved at arbejde med dialogisk læsning. En erfaring vi gjorde var, at de 0-3-årige børn er lige så meget krop og bevægelse, som de er sprog. De kommer fra det non verbale med megen kropslig forståelse til en begyndelse på sproget, men stadig med megen krop.

Vi samarbejdede samtidig med Aarhus Universitet og Næstved Kommune omkring Barnet i Centrum/ BIC som var et aktionsforskningsprojekt – vi ville være klogere på praksis. I dagplejens praksis blev der i den ene arbejdsgruppe sat fokus på kontakt og sansning, vi lavede penselsmassage, som bl.a. påvirker den taktile sans, som er en del af det sansemotoriske bevægelsesapparat. De resultater, vi opnåede, var forbløffende gode. Det skabte rolige børn, der i højere grad var modtagelige og i stand til at lære igennem de andre kompetencer i læreplanstænkningen – herunder sprog.

Sideløbende kørte vi i samarbejde med sundhedscenteret en kampagne omkring robusthed hos dagplejerne. Igen var der fokus på krop og bevægelse, men nu for de voksne. Det var et tilbud, medarbejderne var meget glade for.

Sidst men ikke mindst henvendte DGI sig til Dagplejen med et tilbud og et ønske om et samarbejde. Det er nu blevet til 2 års samarbejde og med det enestående resultat, at 192 dagplejere er blevet meget klogere på, hvad de selv kan, og i særdeleshed, hvad de kan lave med børnene. Men også med den ekstra gevinst, at de undervejs har kunnet samarbejde med forældrene omkring deres eget barns udvikling. De har fået et synligt bevis på deres kunnen og har nu et flot certifikat.

Som forberedelse til kampagnen henvendte leder Ole Dittmann sig til Karsten Froberg - Lektor, Dr.h.c., Centre of Research in Childhood Health, Institut for Idræt og Biomekanik ved Syddansk Universitet. Han hjalp os i gang med det videnskabelige grundlag inden kampagnen. Det vigtige var at få en viden om langtidsvirkningen af bevægelse ift. læring. Desværre er der ikke så mange videnskabelige undersøgelser, som er foretaget ift. de 0-4-årige børn, men der blev sat en tyk streg under, at der er en langtidseffekt. Børn lærer betydeligt bedre, når krop og bevægelse er en del af læringen.

Videnskaben bag "Bevægelsesartister med ble på"

Bevægelse og kognition

Filosoffen **Maurice Merleau-Ponty** (14. marts 1908 – 3. maj 1961) var en fransk eksistentiel fænomenolog. Han var inspireret af Karl Marx og byggede videre på Husserls og Heideggers fænomenologi. Han var associeret med Jean-Paul Sartre og Simone de Beauvoir.

Merleau-Ponty lagde vægten på kroppen og den kropslige væren-i-verden som udgangspunkt for erkendelsen af verden, hvilket er et brud med den lange vestlige filosofiske tradition, der tager udgangspunkt i bevidstheden. Ifølge Merleau-Ponty er 'det kropslige cogito' (kropssubjektet) vores grundlæggende eksistensvilkår (kropsligt cogito er et førrefleksivt centrum for tanke og handling). Dette betyder, at kroppen i enhver situation allerede har sanset og skabt mening, før en bevidst refleksion eller tænkning kan finde sted. Den kropslige før-bevidsthed tager på denne måde udgangspunkt i et 'jeg kan', frem for rationalisternes bevidste refleksion: 'jeg tænker', fordi kroppen situerer sig *før* tanken. Ontologisk set eksisterer krop og bevidsthed derfor ikke som to uafhængige størrelser, men er et og samme: krop i verden. Den eneste måde vi kan opleve denne før-bevidste kropslige situering på er gennem en tilbagevenden til fænomenerne: den

umiddelbare eller levede erfaring. Kroppen er, ifølge Merleau-Ponty, som et kunstværk, hvis mangfoldighed af mening indbyder til fortolkning.

Kroppen må betragtes som et centralt og afgørende grundlag for det enkelte menneskes erkendelse af sig selv, andre og verdenen rundt sig (Jespersen, 2003; Sheets-Johnston, 1999; Thøgersen, 2004). Man kan beskrive det sådan, at *"Jeg tænker, altså er jeg"* afløses af *"Jeg sanser og handler, altså er jeg"*.

Professor Niels Egelund peger på, at vi skal definere, hvilke færdigheder og kundskaber fremtidens børn har brug for at udvikle – ikke alene med henblik på læring og dannelse på kort sigt – men med henblik på at se læreprocesser som optakt til udvikling af basale "livsfærdigheder", dvs. forudsætninger for livslang læring og menneskelig udvikling.

Under overskriften bevægelse gjorde 35% børn bedre til matematik – viser forskellige forsøg i skolens 1. klasser, at der er en sammenhæng imellem bevægelse kombineret med et emne.

Dvs. hvis børn hopper rim og remser forøges den sproglige kognition, og hvis det er tal og tal-lege, sker det samme.

Der er desværre ingen entydig sammenhæng mellem bevægelse og kognition – men der er indikationer på, at det virker forskelligt i forskellige aldre og med forskellig tilrettelæggelse.

Karsten Froberg/ Lektor, lærer, exam. scient udtaler, at »Et af vores forsøg har vist, at hvis den fysiske aktivitet kræver en vis form for tankevirksomhed, mens den udføres, så har det måske en større betydning, end hvis man bare tager en løbetur. Men på den anden side, så viser andre af vores forsøg, at alene det at cykle i fem minutter skærper koncentrationen, som er gavnligt, når man bagefter skal lære. Så det er ikke et enten-eller, og begge dele må siges at virke positivt«.

Vi ved, at den mestringsorienterede tilgang frem for den resultatorienterede tilgang har betydning både for de "dygtige" børn (altså dem som let opnår sine mål), og for de børn, der har vanskeligere ved at lykkes.

»I et stort canadisk projekt har man set, at der med en tidlig fysisk indsats blev færre overvægtige, og tilsvarende lærte de matematik og blev bedre til sprog. I Sverige er

undersøgt cirka 1,2 million unge mænd, hvoraf cirka 1.400 var enæggede tvillinger, hvor det viste sig, at den tvilling, der var i bedst form, også fik den bedste uddannelse, tjente flest penge gennem livet og så videre,« siger Karsten Froberg.

Kroppen som værktøj

Kroppen må anses for at være i centrum for al læring.

Derved må kompetencesynsvinklen i de pædagogiske processer som en naturlig ting inddrage kroppen. Kroppen 'husker' tidligere erfaringer, kroppen udtrykker individets status og sociale position og kroppen er grundlaget for individets velbefindende og tænkning. Det betyder, at kroppen er et lige så væsentligt læreplansområde som kompetencerne omkring sproget, de sociale kompetencer mv. og derved kan indtænkes i arbejdet i sammenhæng med alle de andre kompetencer.

Det centrale er at forstå menneskelige kompetencer som indkredset her - som alternativer til en traditionel forståelse af intelligenser som rent kognitivt og kvalifikationer og evner som rene færdigheder – men derimod se det kognitive, det følelsesmæssige og det kropslige som tre aspekter, der er i samspil og forudsætter hinanden. Sagt på en anden måde er kompetencer set i dette perspektiv ikke adskilte enheder, der kan eller skal trænes hver for sig i adskilte rum eller i specifikke timer på skemaet, men derimod dele af et kompleks, som indgår i alle læreprocesser som grundlag for læring og udvikling.

I arbejdet med bevægelse ytrer kropsligheden sig på mangfoldige og stadig varierende måder. Prøver man at strukturere de grundlæggende oplevelses- og erfaringsmuligheder, som udspringer af menneskets kropslighed, kan vi gå ud fra, at der, ud over kroppens biologiske forankring, er mindst fem grundlæggende funktioner, som står i vekselvirkning med hinanden og som sådan skal tænkes ind som væsentlige aspekter af en pædagogisk tænkning, der indbygger krop som central kerne. Det drejer sig om:

- 1) Krop og bevægelse som redskab til at forholde sig aktivt til og i verden
- 2) Krop og bevægelse som sanselig tilgang til verden
- 3) Krop og bevægelse som et grundlag for følelsesliv

4) Krop og bevægelse som grundlag for sociale relationer og iscenesættelse

5) Krop og bevægelse som grundlag for personlighed og identitet

Hvis vi ser identitetsdannelse som en social konstruktion, bliver den "kropslige performance" en vigtig del af identitetsdannelsesprocessen.

En hovedudfordring for Dagplejen ligger i:

- At skabe (og gøre tilgængelig) varierede og udfordrende krops- og bevægelsesmiljøer og at organisere hverdagen således, at det kommunikerer en åben og positiv holdning til kroppen.
- At Dagplejernes kompetencer anvendes til at tilrettelægge miljøet på en sådan måde, at børnene kan afprøve sin kropslighed ved at udfordre sig selv og andre.
- At dagplejerne tilrettelægger forløb, der kan foregå i samarbejde med forældrene, bl.a. med øvelser/ lege der kan foretages i hjemmet i forlængelse af Dagplejerens arbejde.
- Hvis barnet skal udvikle en varig glæde over krop og bevægelse, forudsætter det mange og stærke positive erfaringer relateret til kroppen. Fx vil en pædagogisk tilnærmelse som overvejende fokuserer på resultater oftest hæmme læringsprocessen!

Fokus på små børns krop og bevægelse sender signal til hjemmet

At Dagplejen bør prioritere fysisk aktivitet og bevægelse, handler ikke kun om direkte læring, men også om, at Dagplejen skal agere som et godt eksempel over for børnene og deres familier med en generel sund livsstil for øje.

Hvis Dagplejerne ikke er motiverede, så har det den modsatte effekt. Så synes børn og forældre, det er malplaceret. Hvis man som Dagplejer synes, det her er helt håbløst, så kommer det aldrig til at fungere.

Afslutningsvis

Hele denne historie er vi enormt stolte af og vi tænker, at de børn, som kommer i dagpleje i Næstved, fremover vil opleve et spændende fagligt tilbud, som er baseret

på viden omkring bevægelse indeholdende leg og læring, hvor det kropslige kobles sammen med de andre læringsområder, herunder de sociale og indre personlige kompetencer som især får turbo på via sproget.

Det blev fejret fejres med et brag den 15. november 2019 i kulturhuset

Forældre, politikere, forvaltning, DGI's bestyrelse samt andre interessenter var inviteret, hvor dagplejerne fra alle dagplejegrupper i hele Næstved fremviste deres toårige arbejde i Kulturhuset. **Vi havde over 360 tilmeldte.**

Aftenen bliver afsluttet med et foredrag omkring børn og bevægelse af vores lokale ekspert børneergoterapeut Connie Nissen, så deltagerne med udgangspunkt i aftenens oplevelser gik hjem med en bred viden og konkrete metoder til hverdagens bevægelse via legen med børnene. Connie gav en forståelse af det sansemotoriske apparat, som holdes i gang via bevægelsen, som er en væsentlig del af legen hos børnene. Endvidere hvor vigtigt det er, at forældre og dagtilbud samarbejder omkring børnene, så de får den bedste start på livet.

